

DISCURSUL ROSTIT DE PREAFERICITUL PATRIARH AL IERUSALIMULUI LA ALIANȚA NAȚIUNILOR UNITE A CIVILIZAȚIILOR DIN NEW YORK

“Responsabilitatea Liderilor Religioși în Construirea Păcii în
Orientul Mijlociu”

Organizat de Alianța Națiunilor Unite a Civilizațiilor

La sediul Națiunilor Unite, New York

Preafericitul Teofil al III-lea

Patriarhul Ierusalimului

18 iulie 2017

Domnule Secretar General,

Domnule Al-Nasser,

Excelența Voastră, Domnule Dastis,

Domnule Rabin Melchior,

Distinși Participanți,

Doamnelor și domnilor,

Este o onoare și un privilegiu pentru noi să participăm la această importantă întâlnire referitoare la procesul de pace din Orientul Mijlociu. În calitate de cea mai veche instituție religioasă cu existență neîntreruptă din Țara

Sfântă, Patriarhia Ierusalimului și-a asumat de multă vreme această misiune, și contribuim cu ceea ce noi numim *simbioza* greacă – trăirea împreună în coexistență respectuoasă – la sarcina urgentă de a găsi noi modalități de a stabili și adânci o pace durabilă în regiunea noastră. Nu a existat niciodată un moment mai crucial pentru această lucrare și aplaudăm atât Organizația Națiunilor Unite cât și Alianța Civilizațiilor pentru că vă concentrați asupra acestui lucru.

Din perspectiva noastră, dorim să ne folosim de această ocazie pentru a articula ceea ce credem noi că reprezintă mai multe aspecte fundamentale pentru durabilitatea consolidării păcii în Orientul Mijlociu.

Primul punct pe care dorim să-l subliniem se regăsește în titlul acestui colocviu. Construirea unei păci durabile în Orientul Mijlociu nu este doar o chestiune de voință politică sau de oportunitate. Fără o înțelegere corectă a rolului religiei și a responsabilității liderilor religioși în acest proces, vom continua să ne împiedicăm în eforturile noastre pentru pace. Nu putem pretinde că religia nu este un factor în complexitatea vieții noastre și nici nu putem ignora rolul semnificativ pe care liderii religioși din întreaga regiune a Orientului Mijlociu trebuie să îl joace dacă e să i se dea păcii o șansă reală de a se naște din actualele noastre dificultăți extreme.

A pretinde că religia nu este importantă sau a ne gândi la aspectele religioase ale vieții noastre comune în Orientul Mijlociu ca o distragere incomodă de la ceea ce alții văd ca pe un exercițiu pur politic sau diplomatic este o naivitate care subminează procesul sincer de construire a păcii în modul cel mai rău cu putință. Regiunea noastră nu poate fi separată de caracterul său religios. Este un loc al profețiilor și al sfinților, un loc de întâlnire al omului cu dumnezeiescul și o sursă de înprospătare duhovnicească pentru întreaga lume. Toate acestea transcend statele și autoritățile făcute de mâna omenească. Trebuie să articulăm, în curând, o înțelegere

corectă a rolului central al religiei și al liderilor religioși la ajutorul pentru crearea unui nou viitor pentru regiunea noastră. Titlul adunării noastre de astăzi, prin urmare, surprinde un adevăr pe care nu trebuie să îl pierdem din vedere.

Generații la rând în Orientul Mijlociu, ne-am străduit să găsim un teren comun pe care toți am putea sta – sau, poate, mai bine pus – pe care toți am putea trăi în aprecierea deplină a unicității noastre, precum și a patrimoniului nostru comun.

Odată ce acceptăm importanța centrală a religiei în crearea unei păci drepte și durabile în Orientul Mijlociu, mult mai multe lucruri își găsesc făgașul loc firesc în acest proces.

Ne recunoaștem credința comună că Făcătorul lumii este Unul. Totuși, ne articulăm propriile teologii, suntem împreună copiii unei mari tradiții monoteistice din care s-au format credințele avraamice și care unește diferite grupuri religioase așa cum se întâmplă acum, și deși am recunoscut acest fenomen de multă vreme, nu i-am trăit niciodată plinătatea în ceea ce privește crearea unei societăți care îi apreciază în totalitate forța de a face bine.

Din această credință comună în Unul Dumnezeu decurg mulți alți factori de uniune. Noi înțelegem, fiecare, respectul celuilalt față de cărțile noastre sfinte. Înțelegem angajamentul celuilalt față de tradiția noastră sacră veche și vie. Ne înțelegem formarea într-o viață liturgică. Înțelegem aspectele vieții noastre care sunt modelate de misticism. Înțelegem instinctul pentru rugăciune și evlavie personală și în grup. Înțelegem accentul pe care îl punem pe vieții întregii comunități. Și înțelegem angajamentul care este adânc în tradițiile noastre față de unicitatea și valoarea infinită a persoanei umane și datoria de a ne sluji aproapele. În timp ce detaliile practicii noastre religioase pot varia, chiar și în cadrul grupurilor noastre respective, recunoaștem reciproc

aceste aspecte familiare ale vieții noastre. Acesta nu e puțin lucru, și nici această listă nu este completă.

Înțelegerea umanității noastre comune derivă din credința noastră în Unul Dumnezeu. Tradițiile noastre mărturisesc. Tradițiile noastră mărturisesc credința că suntem creați după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, iar Dumnezeu a investit în fiecare ființă umană o valoare infinită și o demnitate inalienabilă. În tradițiile noastre, după credința că Dumnezeu este Unul, următoarea ca importanță este doctrina despre persoana umană. Tradițiile noastre împărtășesc convingerea că fiecare persoană este capabilă de o relație veșnică și intimă cu Dumnezeu și că Dumnezeu a creat ființe umane pentru o comuniune reciprocă rodnică, intimă, chiar dincolo de diversitatea dată de Dumnezeu.

Din această înțelegere a umanității noastre comune, care nu este în mod primordial o realitate politică sau biologică, ci un adevăr teologic fundamental, derivă angajamentul nostru față de celălalt adevăr, că împărtășim o casă comună. În primul rând, pământul este casa noastră comună, dar în ceea ce privește discuția noastră astăzi, trebuie să subliniem că Orientul Mijlociu este casa comună a evreilor, creștinilor și musulmanilor, precum și altor tradiții și comunități religioase. Inutil de spus, aceasta înseamnă, de asemenea, că avem o istorie comună și o cultură comună.

Această înțelegere a Orientului Mijlociu drept casa noastră comună este de o importanță supremă. Suntem cu toții fără deosebire – evrei, creștini și musulmani – copiii acestei Țări Sfinte și, de pildă, fără o comunitate creștină puternică și vibrantă în Orientul Mijlociu, regiunea și-ar pierde identitatea autentică. Noi creștinii nu suntem doar locuitori ai Țării Sfinte. În Ierusalim, de exemplu, care este inima spirituală, *intima* sau locul de apartenență cum este numit în limba arabă, noi am avut un loc și un rol special timp de milenii.

Ca moștenitori ai istoriei sacre – o moștenire fizică, misiunea noastră neclintită a fost să ne asigurăm că Locurile Sfinte sunt deschise tuturor oamenilor, indiferent de identitatea lor etnică, culturală, religioasă sau națională. Promovăm cu entuziasm inclusivitatea, știind foarte bine că pretențiile la exclusivitate produc întotdeauna conflicte și nu sunt conforme Dumnezeuului nostru iubitor de pace și milostiv.

Nici unul dintre noi nu este musafir sau intrus; tradițiile noastre s-au născut în Orientul Mijlociu și noi suntem indigeni în această țară. Oricât de ciudat ar părea să trebuiască să clarificăm acest lucru, există încă aceia care cred altfel și care recurg la violență pentru a încerca să facă din Orientul Mijlociu un grup mono-cultural sau mono-religios. Orientul Mijlociu nu a fost niciodată așa.

Iar ultimul aspect pe care dorim să-l promovăm decurge natural din aceste considerente, pentru că împărtășim un destin comun. Împărtășim un destin comun în ceea ce privește viața politică, economică, culturală și religioasă a regiunii noastre. Dar tradițiile noastre avraamice atestă de asemenea că împărtășim un destin veșnic comun, un destin în care Ierusalimul, un oraș care este la fel de sfânt pentru noi toți, joacă un rol important spiritual și emoțional. Ierusalimul este considerat capitala spirituală a întregii lumi; fluxul neîncetat de pelerini care vin zilnic este o dovadă amplă a acestui fapt.

Cum Țara Sfântă este casă pentru noi toți, la fel este și Ierusalimul. Noi, mulți, locuim în Țara Sfântă și în Israel, dar într-un sens real, nu le putem poseda niciodată; mai degrabă ele ne „posedă” pe noi, ne îmbrățișează în acest destin etern care cere să găsim modalități de a trăi în pace, armonie și respect reciproc în viața prezentă. Aceasta ne cere realitatea noastră. *Că El face să răsară soarele și peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drești și peste cei nedrești* (Mat. 5:45).

Când facem o pauză ca să înțelegem tot ceea ce împărtășim, creștem în respectul pentru simbolurile, practicile și viața de zi cu zi ale celuilalt. Începem să ne percepem umanitatea adevărată. În timp, cu răbdare și hotărâre, începem să ne recunoaștem fiecare în celălalt.

Aici sunt rădăcinile dialogului adevărat. În Orientul Mijlociu, dialogul este un mod de viață. Nu este o teorie, ci o practică. Cu un asemenea dialog știm că, mai ales în vremuri de mare dificultate, dușmanii pot deveni aliați, iar ura poate fi transformată în reconciliere.

În acest sens, amintim aici unul dintre cele mai importante evenimente din istoria noastră comună: celebrul legământ dintre califul Omar ibn Al-Khattab și patriarhul Sofronie, după ce Oman a intrat în Ierusalim. Solul era fertil pentru pacea transformatoare și rodnică. Ei au imaginat un viitor în care fiecare s-ar putea împărtăși din sfințenia și bogăția Țării Sfinte, recunoscând un tată comun în Avraam. Cei doi au putut să rămână fermi în integritatea identităților și istoriilor lor, evitând astfel frica și îmbrățișând adevărul.

Există două abordări pentru a cunoaște adevărul și a vedea dreptatea: calea divină, care este idealul, și calea umană, care este circumscrisă de neajunsurile noastre. Abordarea noastră este una pragmatică, prin care bunul simț și realitatea observabilă arată calea. Căci, așa cum spun Scripturile, *Adevărul din pământ a răsărit și dreptatea din cer a privit* (Psalmul 84:12).

Acesta este climatul potrivit în care atât activitatea cât și roadele consolidării păcii se vor coace. Știm acest lucru deoarece am mai văzut așa ceva mai înainte. Suntem întotdeauna inspirați, mai întâi de profeții și personalitățile cinstite în tradițiile noastre, dar și de marii lideri ai lumii, acum în memoria întregii umanități. Din luptele lor și, uneori, din decesele lor neprevăzute, au apărut curajul, pacea și progresul, iar ei au inspirat nenumărați oameni obișnuiți,

bărbați și femei, care în comunitățile lor locale, unde a existat violență și vrăjmășie, au fost pregătiți să-și asume riscuri pentru un nou viitor – un nou viitor al reconcilierii.

Reconcilierea despre care vorbim nu înseamnă deprivarea reciprocă de identitățile noastre naționale, culturale sau religioase. Suntem gata să admitem că reconcilierea cere sacrificii, dar nu cere pierderea unicității noastre. Aceasta este calea către o coexistență realistă, respectuoasă reciproc, care înseamnă o viață mult mai durabilă decât simpla toleranță.